

**Kurs: Omvårdnadsvetenskap C, Barns och ungdomars hälsa och ohälsa
OM1723, omtentamen**

Datum: 2011-04-09

Tid: 4 timmar

Lärare: Agneta Anderzén Carlsson

För betyget godkänd (G) krävs godkänd nivå på alla i tentamen ingående kursmål. Detta innebär godkända poäng om minst 60% per kursmål. Sammanvägning sker sedan och för betyget VG krävs att alla målen är uppfyllda, plus att det totala antalet poäng på tentamen motsvarar 85% av maxpoäng på tentamen.

Lycka till!

1. Mål som examineras i denna fråga:

- *Den studerande ska efter avslutad kurs ha förmåga att, utifrån kunskaper och förståelse om vanligt förekommande ohälsotillstånd hos barn och ungdomar, självständigt identifiera, bedöma, planera, genomföra och utvärdera de åtgärder som behövs för att främja den fysiska, psykiska och sociala hälsan vid vanligt förekommande ohälsotillstånd hos barn och ungdomar, i olika åldrar och utvecklingsstadier, samt i olika risksituationer (uppgift a-e) (20p)*
- *Den studerande ska efter avslutad kurs, utifrån kunskap om barns normala utveckling, ha förmåga att reflektera över barns och ungdomars möjligheter till integritet, autonomi och delaktighet i sin hälsa och vård (uppgift f) (6p)*

Maja är 15 år gammal och tycker om att vara med sina kompisar och köra runt på sin nya moppe. När de inte är ute med mopparna så brukar de umgås via olika internetforum. Maja går andra året på gymnasiets samhällsvetenskapliga program. Hon bor på landet med sin familj, som har bondgård. Du träffar Maja på Barnkliniken där hon är inlagd för att hon fört ett olycksfall med en bil när hon var på väg hem på sin moppe, efter att hon varit på filmkväll hos en klasskompis. Hon har brutit en arm, har en revbensfraktur och är allmänt blåslagen. I nuläget är det planerat att hon behöver sjukhusvård ca 1 v.

- a. Beskriv minst tre tänkbara problem/risker/omvårdnadsbehov som du utifrån ett helhetsperspektiv kan identifiera hos Maja då du träffar henne ett dygn efter att hon blivit inlagd. Med helhetsperspektiv menas i detta fall att ta psykisk, fysisk och social hälsa i beaktande och utgå ifrån ett ålders- och utvecklingsanpassat synsätt. (6p)
- b. Sätt upp omvårdnads mål för Maja, utifrån de problem/risker/behov du identifierat (3p)
- c. Beskriv utifrån ett helhetsperspektiv tänkbara omvårdnadsåtgärder utifrån de problem/behov som du identifierat. (6p)
- d. Beskriv hur du följer upp de omvårdnadsåtgärder du genomför. (3p)
- e. Maja har ont pga sina frakturer. Hur bedömer du hennes smärta? (2p)
- f.) Hur kan du på ett åldersadekvat sätt främja autonomi, integritet och delaktighet i vården runt Maja? (6p)

2. Mål som examineras i denna fråga:

- *Den studerande ska efter avslutad kurs kunna visa kunskaper om barns och ungdomars hälsa och ohälsa och livssituation (6p)*
- a. Beskriv ohälsotrender i nutid hos barn och ungdomar i Sverige och globalt och reflektera över dess uppkomst samt över hur sjuksköterskans preventiva arbete kan påverka ohälsan. (6p)

3. Mål som examineras i denna fråga:

- *Den studerande ska efter avslutad kurs kunna visa kunskaper om funktionsstörningar (uppgift a-b) (11 p)*
- *Den studerande ska efter avslutad kurs ha förmåga att, utifrån kunskap och förståelse för barns normala utveckling samt, barns, ungdomars och familjers upplevelser och reaktioner i samband med sjukdom, reflektera över olika möjligheter till kommunikation och samarbete med dem. (uppgift c-d) (16p)*
- *Den studerande ska efter avslutad kurs, utifrån kunskap om barns normala utveckling, ha förmåga att reflektera över barns och ungdomars möjligheter till integritet, autonomi och delaktighet i sin hälsa och vård (uppgift e) (6p)*

Pontus Karlgren är 4 år och har en CP-skada. Pontus går själv med stöd av en rollator och har också skenor på benen under dagtid. Han är normalbegåvad, men hans tal är lite sluddrigt. Du träffar honom då han ligger inne på Barnkliniken för att han ska genomgå en hälseneförlängning. Du har med dig en ny barnsköterska som är under introduktion.

- a. Beskriv för den nya barnsköterskan när i tiden en CP-skada kan uppkomma och ge minst två exempel på vad bakgrunden till en CP-skada kan vara samt vad den kan innebära för konsekvenser i Pontus dagliga liv . Ge minst 4 exempel ur ett helhetsperspektiv. (8p)
- b. Ge tre exempel på omvårdnadsåtgärder relaterade till fysiska konsekvenser av CP-skador. (3p)
- c. Reflektera över hur du på ett åldersadekvat sätt kan informera Pontus om hans förestående operation (fokusera på principer relaterat till ålder och tänkbara reaktioner, inte på detaljer för det aktuella ingreppet). (8p)
- d. Beskriv utifrån tänkbara reaktioner/behov hos föräldrar hur du på ett bra sätt kan samarbeta med dem när Pontus ligger inlagd. (8p)
- e. Reflektera över hur du och föräldrarna kan främja Pontus integritet, autonomi och delaktighet i sin vård. (6p)

4. Mål som examineras i denna fråga:

- *Den studerande ska efter avslutad kurs ha förmåga att, utifrån kunskaper och förståelse om vanligt förekommande ohälsotillstånd hos barn och ungdomar, självständigt identifiera, bedöma, planera, genomföra och utvärdera de åtgärder som behövs för att främja den fysiska, (psykiska och sociala) hälsan vid vanligt förekommande ohälsotillstånd hos barn och ungdomar, i olika åldrar och utvecklingsstadier, samt i olika risksituationer (14p)*

Joel Duncan är 1 år och har kräcks i snart ett dygn. Mamma ringer till dig på sjukvårdsrådgivningen och undrar hur hon ska hantera situationen. Joel är hennes första barn. Han äter "vanlig" mat sedan 3 månader tillbaka och det har inte varit några problem med det.

- a. Vilka frågor kan du ställa till mamman för att bilda dig en uppfattning om allvarlighetsgraden i Joels tillstånd? Motivera! (6p)
- b. Vilka råd ger du mamma? Motivera dina råd! (8p)

5. Mål som examineras i denna fråga:

- *Den studerande ska efter avslutad kurs kunna visa kunskaper om barnolycksfall (14p)*

Du träffar på en mamma som kommer till akutmottagningen med sin 2 åriga flicka. Mamman berättar att dottern ramlat i trappen i huset. Hon har varit vaken hela tiden och grät direkt när mamman kom fram till henne. Mamma är skräddad och håller sin dotter i famnen. I familjen finns en lillebror (som nu är hemma med pappa). Familjen bor i en lägenhet i bostadsområdet där dina föräldrar bor, så du har sett dem ute där. Du har uppfattat det som om båda föräldrarna är arbetslösa och du noterar att flickans kläder är fläckiga och en aning för små samt att hon är blyg inför för dig.

- a. Vilka reflektioner gör du utifrån hur du uppfattar familjens situation och risk för barnolycksfall? Motivera ditt svar. (2p)
- b. Efter läkarbesöket passar du på att ge råd om barnolycksfall för barn i flickans ålder. Ge exempel på vilken information du ger till mamman, utifrån barnets normala utveckling och de risker som du bedömer kan finnas i den åldern. Beskriv också hur mamman, utifrån de beskrivna riskerna, kan förebygga olycksfall och/eller kan agera om en olycka varit framme. (12p)

6. Mål som examineras i denna fråga:

- *Den studerande ska efter avslutad kurs kunna visa kunskaper om barn och läkemedel (12p)*

På barnavdelningen där du jobbar vårdas Niklas Paulsson för en lunginflammation. Niklas är 9 år gammal. Han ska få sin första dos med intravenöst antibiotika i den perifera venkateter som han har i vänster hand.

- a. Beskriv hur du på ett bra sätt kan informera Niklas och involvera honom i hans läkemedelsbehandling. Motivera ditt svar! (8p)
- b. Niklas antibiotika ges "Off-label". Vad betyder det? (1p)
- c. Vilka negativa aspekter kan du se med "Off-label" användning av läkemedel på barn? (3p)